

Quantamagazine de bir makaleye rast geldim:
"The End of Theoretical Physics As We Know It"
Sabrina ablamız avrupanın ağır fizikçilerinden.
Geçen bahar bir de kitabı çıktı.
Carlo Rovelli gibi o da popüler olma yolunda...
LOST IN MATH
How Beauty Leads Physics Astray
(makalenin ve kitabın linkleri en sonda)

Konu Matematik olduğuna göre biz de bir kaç laf edelim dedik:
Zaten hiç bir matematik formülü fizik açısından exact degildi(r).
 $F = ma$ veya $E = mc^2$, Maxwell ler de öyle.
git istersen bir de deneyciye sor,
bakalım teorik rakamlarla deneyseller uyuyormu.
tamam aradaki fark bazen çok ufak, örneğin QED de.
ama şu gün bile "tabiatın exact kanunu şu dur!" diyemeyiz, arkadaşlar.
Einstein'in teorileri bile (bence) birer yaklaşım...
Zaten exactly çözebildiğimiz denklemlerin sayısı da devede bir kıl kadardır.
Exact: bu bile şaibeli, çünkü laboratuvaradaki ölçümler (sonlu) rakamlar verirken
hesaplamaya kalktığımızda exact matematiksel çözümler deki e ler Pi ler Sin ler Cos
lar asla exactly hesaplanamazlar... (yine geldik mi Kubilay Sönmez' in sonsuzlarına...)
Dolayısı ile öyle görülüyor ki tabiatı anlamamızın bundan sonraki yolu simulation yani
computing... Sabrina ablamızın da dediği bu.

Bakın Montanalı deneysel nano-fizikçimiz Recep Avcı ne diyor:
"Birer milyon dolarlık 7 tane Milenyum Problemlerinden sadece bir tanesi çözüldü
(Poincare) ve çözen Grigori Perelman, "ben sirkte maymun değilim" diyerek parayı
reddetti, şimdi Petersburg da anasının emekli maaşı ayda 40 dolarla ufak bir
apartman dairesinde beraber yaşıyorlar... geriye kalıyor 6 tane daha çözülmemiş 1
milyon dolarlık Milenyum problemler. Teorik Matematik bitmez fakat çok az insan
çalışır. Mesele iş bulma ve ekonomi. Ama uygulamalı matematik gittikçe çoğalıyor.
Hele quantum bilgisayarları için içine girince çoğu fizik problemleri rahatlıkla
mühendisleri tatmin edecek şekilde çözülecek. Önemli olan da bu. Geri kalanını
ortalıkta kendini bu işe adanmış geçim zorluğu çeken matematiği matematik için
yapan kişiler tarafından ele alınacak. Tabiatı anlamak ve bu vasıta ile yeni faydalı
icat yapmak matematiğini anlamaktan daha ağır basacak."

Ne yani, şimdi biz o güzelim fizik teorilerimizi, denklemlerimizi çöpe mi atacağız?
İnsan çocuğundan vaz geçer mi hiç?

Recep' in demeye getirdiği batıda Teorik Matematiđe ve Fiziđe artık eski itibar yok anlamında, en iyi teorik matematikçilerimizden Selman Akbulut' un üniversitesinde Őu an önu kesiliyor, başına bir sürü çoraplar örölüyor ve işine son verilmek isteniyor, ama mücadele devam ediyor: selmanakbulut.com.

Umalım sonunda "*galiptir bu yolda mađlup*" durumu olmayacak...

Kendisi avrupa dan çıkmıŐ bugünlerin iyi fizikçilerinden ağır ablamız Sabrina da Recep in yukarda söylediklerini Őöyle dile getirmiŐ:

<https://www.quantamagazine.org/the-end-of-theoretical-physics-as-we-know-it-20180827/>

Sabrina nın kitabı:

<https://www.basicbooks.com/titles/sabine-hossenfelder/lost-in-math/9780465094264/>